

Viitorul societății lipsit de șansa să devină unul real

Medicii de la spitalul nr. 1 pentru copii din Chișinău își aduc aminte cu groază despre un caz, înregistrat în urmă cu câteva săptămâni: salvarea a adus o fetiță de numai 4 ani, care abia de mai putea respira. Tusa sufocantă, febra înaltă și starea aproape de comă i-a determinat pe doctori să acționeze rapid și să depună eforturi maxime pentru a o salva pe fetiță. În pofida acestor eforturi, fetița a decedat. Mai târziu, părinții Ruxandei, așa se numea fetița, le-au explicat medicilor că totul a început de la o răceală banală.

Părinții nu și-au făcut griji prea mari din cauza tusei și nu au observat nici starea apatică care a durat o săptămână. Atâta doar ca au lăsat-o să stea cu bunica acasă, tratând-o cu lapte și ceai cu lămâie. După o săptămână starea sănătății Ruxandei s-a agravat. Părinții și-au dat seama prea târziu că trebuie să cheme un doctor, dar intervenția medicilor a fost întârziată.

Din păcate, astfel de cazuri sunt destul de frecvente. Statisticile UNICEF arată că 40 la sută dintre copiii care mor înainte de a împlini vârsta de 5 ani decedază acasă. Ei nici măcar nu ajung la spital, unde medicii ar mai putea face ceva ca să-i salveze. În Moldova, fiecare al 4-lea copil decedat sub vârsta de un an moare din cauza afecțiunilor respiratorii, peste 90 la sută din decese fiind provocate de pneumonie acută. Pe locul doi în topul cauzelor care provoacă decesul sunt intoxicațiile (produse alimentare, medicamente și substanțe toxice ținute la vedere și ușor accesibile copiilor) și traumatismele. Specialiștii susțin că aceste cazuri pot fi evitate - ele se întâmplă, de regulă, din vina părinților, care nu sunt atenți, îi lasă pe copii nesupravegheați și nu au o cultură sanitară elementară. Potrivit unui studiu efectuat de UNICEF, îngrijirea la domiciliu, de care beneficiază copiii în timp ce sunt bolnavi, este, în general, necorespunzătoare, pentru că părinții posedă cunoștințe și deprinderi limitate privind îngrijirea micuților, nu sunt informați și nici nu depun eforturi ca să fie instruiți din timp.

O alta cauză, devenită deja fenomen, este sărăcia în care trăiesc familiile moldovenilor. Din cauza lipsei de bani, părinții nu se pot adresa la medic, iar atunci când se hotărăsc să consulte un doctor, nu-si pot permite tratamentul adecvat care este prea costisitor pentru bugetul lor familial. Există o mulțime de familii în care copiii suferă de subnutriție, suportă frigul și umiditatea din locuințe. În rezultat, imunitatea lor scade, făcându-i mai puțin rezistenți în fața bolilor. Ultimele date ale Ministerului Sănătății arată că 47 la sută din copii de până la 12 luni suferă de anemie. Decesul nou-născuților este cauzat de starea sănătății mamelor și calitatea asistenței din maternități, în special în sectorul rural. De asemenea, cazurile de deces a nou-născuților au crescut odată cu sporirea numărului de nașteri premature și a retardului în dezvoltarea copiilor. Malformațiile congenitale sunt și ele un factor esențial, din cauza resurselor insuficiente de tratament.

Sistemul nostru medical duce lipsă de aparataj modern de diagnosticare, iar spitalele nu posedă utilaj pentru a efectua intervențiile chirurgicale necesare.

Și mai dificilă este situația copiilor cu dezabilități: supraviețuirea lor este amenințată de un risc de 10 ori mai mare. Și asta pentru că în Republica Moldova, posibilitățile de tratament, de reabilitare și de integrare socială a copiilor cu handicap sunt limitate. Pe de altă parte, numărul sporit al copiilor cu dezabilități și mortalitatea acestora se află în strânsă legătură cu lipsa unei educații sanitare și de planificare a familiei. Tot mai frecvente sunt cazurile, când femeile însărcinate neglijează normele elementare de protejare a viitorului copil și nu abandonează fumatul, consumul de alcool și chiar de droguri. Ca să nu mai vorbim despre condițiile proaste

de muncă și alimentația incorectă care sunt tratate cu indiferență de viitoarele mame, dar și de persoanele apropiate ale acestora și administratorii care le angajează la muncă.

Efectul cumulativ al acestor condiții îl reflectă statisticile - în ultimii ani mortalitatea infantilă a crescut vertiginos, atingând în anul 2000 cota de 23,6 la 1000 de copii. Asta în timp ce în țările dezvoltate rata mortalității infantile constituie, în mediu, 7 copii din 1000. Pentru a redresa situația, Ministerul Sănătății, în comun cu UNICEF, a lansat un program special, menit să sporească sănătatea mamelor și a copiilor. Paralel, în aprilie 2003, Comitetul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului a aprobat Strategia națională privind Protecția Copilului și a Familiei. Aceste programe au prevăzut înlocuirea sării obișnuite cu sarea iodată și întrebunțarea în alimentația mamelor și copiilor a făinii îmbogățite cu fier. A fost facilitat accesul copiilor la serviciile medicale, iar spitalele au fost dotate cu aparatură performantă. De asemenea, Strategia prevede perfectarea cadrului legislativ și racordarea serviciilor sociale și a celor medicale la standardele internaționale. "Intervențiile principale adresează fortificarea serviciilor medicale de baza pentru copii de până la 5 ani, cu accent pe prevenirea îmbolnăvirilor: îngrijirea perinatală, adică în timpul sarcinii, în timpul nașterii și în primele săptămâni de viață; imunizarea; și tratamentul celor mai frecvente maladii ale copilăriei", opinează reprezentantul UNICEF în Moldova, Giovanna Barberis. "Toate acestea se fac prin sporirea accesului mamelor și copiilor la servicii medicale și sporirea calității acestei asistențe prin trainingul specializat al personalului medical, dar și asistența tehnică și livrarea de medicamente și echipamente.

Mai nou, UNICEF a inițiat activități adresate educației părinților. Din păcate, multe din cazurile de deces a copiilor de vârste mici ar putea fi prevenite dacă părinții ar cunoaște mai mult despre semnele de pericol pentru viața copiilor și îngrijirea de baza a copiilor mici", concluzionează Giovanna Barberis.

Grație acestor programe, Republica Moldova a înregistrat progrese sensibile: în anul 2002 rata mortalității la copii de până la 5 ani a scăzut până la 14,8 decese la 1000 de copii. Experții internaționali sunt de părere că Obiectivul de Dezvoltare a Mileniului cu privire la diminuarea până în 2015 cu două treimi a ratei mortalității copiilor de până la 5 ani reprezintă o sarcină reală pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru Republica Moldova. În prima fază a îndeplinirii acestui obiectiv, Moldova ar trebui să reducă mortalitatea până la cota de 12 decese la 1000 de copii.

Lina BOTNARU